

L'associacionisme cultural té 5 grans secrets que el fan gran: L'associacionisme i el voluntariat, l'arrelament, la festa i la participació, la inclusió i la innovació

Tenim un tresor davant nostre i potser no en som prou conscients. Catalunya disposa d'una xarxa d'associacionisme cultural molt potent que molts altres països voldrien. **Expressions culturals i artístiques d'alt nivell que fan participar centenars de milers de persones** i que dibuixen les fesonomies dels nostres carrers tot marcant el calendari festiu. Però què tenen en comú expressions tant diferents com les puntaires, els falcons o els pastorets? Quins són els 5 secrets que ens dibuixen l'èxit del l'associacionisme cultural?

L'associacionisme i el voluntariat

A Catalunya la cultura l'organitza el poble a través de l'associacionisme cultural. Segons el [Pla d'associacionisme cultural](#) actualment a Catalunya hi ha 717 corals, 525 grups de diables i bestiar, 492 esbarts i grups sardanistes, 439 grups de teatre popular, 328 colles de geganters i capgrossos, 110 colles de bastoners i un llarg etcètera.

Al web de l'ENS de Comunicació Associativa podreu veure moltes de les [federacions](#) que apleguen als milers d'entitats que avui són protagonistes de la cultura. **Multitud de temàtiques variades que tenen en comú la gratuïtat i compartir la festa amb el poble.** Més enllà d'un espai d'oci personal, es tracta de compartir cultura! En altres països on no hi ha aquest teixit social, per fer festa al carrer cal recórrer als professionals i és el sector públic qui ho ha de pagar.

L'arrelament

Es tracta d'entitats arrelades al seu entorn més immediat, sigui el barri o el municipi. No són associacions d'àmbit comarcal, ni provincial ni fins i tot català, **són la immensa majoria d'elles estrictament locals** i generen vincle entre veïns, tot col·laborant amb la xarxa associativa local. Són la base que permet organitzar les festes majors i a la vegada millorar la cohesió social dels barris i facilitar la inclusió de persones diferents en projectes compartits.

Entitats que s'agrupen amb d'altres entitats del seu entorn, més enllà de la temàtica cultural, per teixir complicitats amb l'entorn. Un bon exemple és el del [Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i La Bordeta](#) que aplega més de 310 entitats d'aquests tres barris per aconseguir sinergia entre elles. També és molt interessant el [llistat d'ateneus](#) que arreu dels barris i les comarques vehiculen la cultura a partir d'equipaments propis.

La festa i la participació

Estem parlant d'expressions culturals festives i tant atractives pel que les fa com per qui les rep. **Expressions artístiques i culturals que atrauen infants, adults i joves.** Festa, adrenalina, reptes col·lectius, totes elles sensacions impactants i satisfactòries. No és que uns mirin i els altres aplaudeixin des de darrera de la tanca sinó que **és una crida a participar plegats.** Cremar-se dins d'un correfoc, ajudar a fer pinya, entrar a la rotllana, és l'espectacle a l'abast de tothom on es difuminen les fronteres entre els de dins i els fora.

La inclusió

L'associacionisme cultural és festa i espectacle però també projecta valors socials. Són entitats que pel fet d'existir ja estan treballant molt sovint els valors de la inclusió. **Parlem d'entitats intergeneracionals** on s'hi apleguen persones d'edats diferents. **Parlem també de la inclusió de nouvinguts** que a les entitats troben un espai

d'acollida amb la societat catalana tal com ens explica Enric Saurí ens [aquesta entrevista](#).

Moltes entitats generen activitats culturals no pas com un objectiu sinó com una eina per aconseguir fins socials. Un bon exemple és [Associació Titellaire de Roquetes](#) a Nou Barris, que es presenta com:

La nostra Associació vol fomentar la convivència i el civisme a partir de la promoció de la cultura popular i tradicional a Roquetes, fent del titella un veritable eix vertebrador per tal de prevenir conflictes culturals

O fins i tot altres posen el seu gra de sorra en projectes socials com el restaurant social [La Trobada](#).

La innovació

La tradició és la base de la cultura popular però no n'és pas el límit. **Si les tradicions es mantenen és que compleixen una funció social** i si no en tenen, desapareixen. **És fascinant la capacitat que té l'associacionisme cultural de reinventar la tradició**, per importar i adaptar els èxits festius dels pobles i comarques veïnes a cada realitat local. Tradicions "ancestrals" com el correfoc tal com l'entendem avui i que es va "inventar" l'any 1979.

Els castellers del Baix Llobregat no poden dir allò que la tradició passa d'avis a a néts. Més que res, que els seus avis probablement mai havien vist de joves aixecar-ne un. En l'àmbit casteller s'ha parlat sovint de la colla dels [Minyons de Terrassa](#) com els que van innovar, tant a l'hora de posar noies al tronc, com per donar un aire lúdic als castells en un entorn metropolità.

Us recomanem també l'article [Reconnectar la societat des de l'associacionisme cultural](#) de la sociòloga **Marta Rovira** on ens mostra l'esforç del món atenístic per reinventar-se i connectar cada vegada millor amb una societat canviant.